

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย และความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการ ในโรงพยาบาลศูนย์เขตภาคใต้ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วย 2) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ 3) ศึกษาความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วย 4) ศึกษาความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ 5) เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการ 6) เปรียบเทียบความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยและหน่วยงานพิเศษ โรงพยาบาลศูนย์เขตภาคใต้ 5 แห่ง ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ใช้วิธีจับฉลากแบบไม่แทนที่ รวมจำนวน 412 ราย โดยเป็นหัวหน้าหอผู้ป่วยจำนวน 90 ราย และเป็นพยาบาลประจำการจำนวน 322 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดัดแปลงจากแบบสอบถามเรื่องภาวะผู้นำซึ่งสร้างโดยบาส (Bass,2000) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป 2) แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และความสำคัญ จำนวน 55 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความตรงและความถูกต้องของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และหาความเที่ยงของเครื่องมือโดยการทดลองใช้ มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เท่ากับ .97

ผลการวิจัยพบว่า ทั้งหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการรับรู้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และรับรู้ความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับสูง โดยผลเปรียบเทียบพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย ตาม

การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีความความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ $p=.000$ และ $p=.01$ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านบริหารการพยาบาล

จากผลการวิจัยพบว่าทั้งหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการรับรู้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย และรับรู้ความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยในระดับสูง แสดงถึงขีดสมรรถนะด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลศูนย์ ซึ่งอยู่ในระดับสูง และพบว่าผลเปรียบเทียบการรับรู้ภาวะผู้นำและการรับรู้ความสำคัญของภาวะผู้นำของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกัน อาจแสดงถึงศักยภาพด้านการสื่อสารภายในองค์การระหว่างหัวหน้าหอผู้ป่วยกับพยาบาลประจำการภายใต้บังคับบัญชา ซึ่งยังไม่สามารถสื่อสารให้เกิดการรับรู้และเล็งเห็นความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ตรงกัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อให้เกิดความขัดแย้งในกระบวนการบริหารงาน บรรยากาศองค์การ หรืออาจเนื่องมาจากความแตกต่างด้านพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสาร ของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการ จึงควรมีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. หัวหน้าหอผู้ป่วยนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลสะท้อนกลับในการประเมินตนเองด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย จากข้อมูลผลการวิเคราะห์รายด้าน และรายข้อ โดยนำค่าเฉลี่ยการรับรู้ภาวะผู้นำและการรับรู้ความสำคัญของภาวะผู้นำแต่ละประเด็นมาวิเคราะห์ หาโอกาสพัฒนา เพื่อสามารถพัฒนาส่งเสริมได้ตรงประเด็น อันจะเป็นการเพิ่มขีดสมรรถนะการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของตนเองยิ่งขึ้น

2. ทีมพัฒนาบุคลากรนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรพยาบาลทั้งระดับหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการ โดยนำค่าเฉลี่ยการรับรู้และการรับรู้ความสำคัญแต่ละประเด็นมาวิเคราะห์ เพื่อทราบจุดเด่น จุดด้อย และประเด็นที่ควรได้รับการส่งเสริม เพื่อสามารถวางแผนการพัฒนาบุคลากรพยาบาลด้านการพัฒนาภาวะผู้นำได้อย่างเหมาะสม ตรงประเด็น

3. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ศักยภาพด้านการสื่อสารระหว่างหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการภายใต้บังคับบัญชา เพื่อที่หัวหน้าหอผู้ป่วยจะสามารถพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพด้านการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการศึกษาข้อมูลผลการวิจัยในประเด็นที่มีการรับรู้และให้ความสำคัญไม่ตรงกันระหว่างหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการนำมาวางแผน ปรับวิธีหรือช่องทางการสื่อสารที่สามารถสื่อให้เกิดการรับรู้และการเล็งเห็นความสำคัญตรงกัน

ด้านวิจัยทางการพยาบาล

1. จากผลการวิจัย ซึ่งพบความแตกต่างของการรับรู้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการรับรู้ความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติเฉพาะบุคคลแตกต่างกันในเรื่อง อายุ ประสบการณ์อบรมด้านบริหาร/ภาวะผู้นำ ควรนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาเพิ่มในเรื่องปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อการรับรู้ การรับรู้ความสำคัญ หรือสมรรถนะของผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการพยาบาล

2. ควรศึกษาเพิ่มเติมเรื่องการรับรู้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในผู้บริหารพยาบาลระดับกลาง หัวหน้าพยาบาล และพยาบาลระดับปฏิบัติการ รวมถึงหัวหน้าหน่วยบริการและหน่วยสนับสนุนบริการในโรงพยาบาล ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในระบบบริการสุขภาพ

2. ควรศึกษาเพิ่มเติมเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย